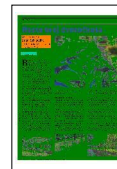

Datum: 05.09.2019
Medij: Eko list
Rubrika: Bez naslova
Autori: dr vladimir mrkajić
Teme: JKP Parking servis Novi Sad

Napomena:
Površina: 1011

Naslov: Raste broj dvotočkaša

Strana: 40

SAOBRAČAJ BIKIKLIZAM

Raste broj dvotočkaša

Osvrt na deset dinamičnih godina biciklističkog saobraćaja u Novom Sadu...

DR VLADIMIR MRKAJIĆ

Bicikli krstare ulicama Novog Sada već više od jednog veka. Njihovo trenutno prisustvo u gradu ukazuje da će tako biti i u narednim decenijama. Tome u prilog govore mnogobrojna biciklistička parkirališta, biciklističke staze duž većine važnijih saobraćajnica u gradu, sistem za iznajmljivanje bicikala, itd. Međutim, ne tako davno, izgledalo je da će korišćenje bicikla zauvek otići u istoriju. Zaista, krajem 2000.-ih udeo ovog vida prevoza u ukupnoj raspodeli putovanja bio je na istorijskom minimumu od svega 2,5 %. Na novosadskim ulicama mogao se tada videti tek pokoji biciklista – uglavnom sportista ili rekreativac. Dvotočkaši su se veoma retko koristili za odlazak na posao, školu ili fakultet, dok su automobili sve više osvajali gradske ulice. Ali, sasvim suprotno očekivanjima, biciklistički saobraćaj doživljava svojevrstu renesansu, dok Novi Sad postaje jedan od retkih gradova u regionu koji se mogu pohvaliti opštim stanjem biciklističkog saobraćaja – kako po broju biciklista tako i po biciklističkoj infrastrukturi. Naredni redovi ovog teksta su posvećeni osvrtu na ključne elemente koji su doprineli popularizaciji korišćenja

FOTO: PIXABAY.COM/ANDRZEJ REIMOWSKI

bicikla u Novom Sadu u poslednjih deset godina.

Gradske inicijative

Preporod biciklističkog saobraćaja u Novom Sadu je nesumljivo podstaknut „od dole” – putem organizovane građanske borbe za prava biciklista u saobraćaju. Za početak te borbe čvrsto je vezan i nastanak najaktivnijeg i najuticajnijeg udruženja građana za popularizaciju biciklističkog saobraćaja – Novosadske biciklističke inicijative (NSBI). Osnivanju ovog udruženja je prethodio događaj koji je u junu 2010. godine okupio blizu 200 građana u centru Novog Sada. Revoltirani akcijom lokalne policije koja je počela

intenzivno da kažnjava bicikliste zbog prolaska kroz pešačku zonu, spontano okupljena grupa građana je uputila peticiju nadležnim institucijama i tadašnjem gradonačelniku zahtevajući dozvolu prolaska biciklista kroz centar. Zahtev građana se bazirao na činjenici da je prolaz kroz ovu zonu postao izuzetno važan za bicikliste i to pre svega zbog bezbednosti. Naime, saobraćajnice bez biciklističkih staza koje okružuju sam centar grada su postale preopterećene motornim saobraćajem, te samim tim i veoma nebezbedne za bicikliste (kao što je to slučaj i danas).

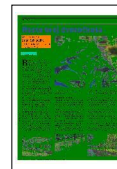
Potvrđan odgovor gradskih institucija na peticiju građana (u vidu dozvole kretanja biciklom delom centralne

Datum: 05.09.2019
Medij: Eko list
Rubrika: Bez naslova
Autori: dr vladimir mrkajić
Teme: JKP Parking servis Novi Sad

Napomena:
Površina: 1011

Naslov: Raste broj dvotočkaša

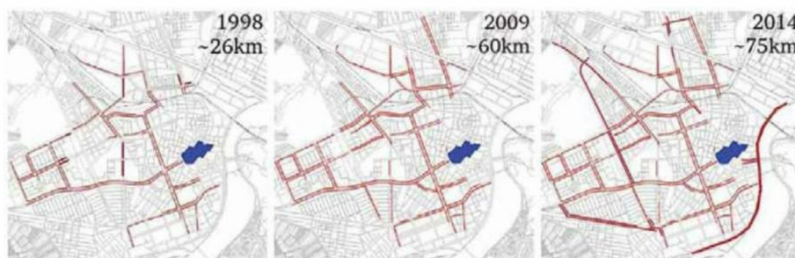
Strana: 40

zone) motivisao je neke od učesnika protesta da osnuju NSBI i nastave borbu za prava biciklista u saobraćaju. Pored ovog udruženja, nekoliko (sportskih) biciklističkih klubova je takođe, u manjoj ili većoj meri, bilo aktivno u promovisanju korišćenja bicikla kao vida prevoza – a pre svega Biciklistički savez Vojvodine, Biciklistički klub „Velo” i Biciklistički klub „Novi Sad”.

Novosadska kritična masa

„Kritična masa” je događaj koji se organizuje u mnogim gradovima širom sveta, kada se okuplja veći broj biciklista koji se organizovano kreću gradskim saobraćajnicama. Cilj ovih grupnih vožnji je skretanje pažnje javnosti na postojanje biciklista i raznovrsnih problema sa kojim se oni svakodnevno suočavaju na ulicama svojih gradova. Prateći ovaj globalni trend, novosadska „Kritična masa” je prvi put organizovana u aprilu 2012. godine. U početku, „Kritična masa” se organizovala svakog poslednjeg petka u mesecu, dok se poslednjih par godina ovaj događaj organizuje dva puta godišnje od strane NSBI. Tokom poslednjih sedam godina - redovne, impresivne i dugačke kolone novosadskih biciklista su nesumnjivo skrenule pažnju šire javnosti na postojanje velikog broja korisnika dvotočkaša u gradu. Takođe, nedvosmislena poruka o važnosti ovog vida prevoza za građane je tokom vožnji konstantno upućivana gradskim institucijama i donosiocima odluka, što je donelo određene rezultate.

Kao jedan od znakova da je „pritisak” na javne institucije od strane građana urodio plodom je i formiranje Radne grupe za sagledavanje stanja i predlaganje mera i aktivnosti za poboljšanje uslova u biciklističkom saobraćaju na teritoriji Grada Novog Sada u septembru 2016. godine. Zadatak ove radne grupe, sačinjene od predstavnika gradskih institucija i predstavnika NSBI, jeste da izveštava Gradsko veće Novog Sada o stanju i problemima u biciklističkom saobraćaju, kao i da predlaže odgovarajuće mere i aktivnosti za poboljšanje uslova korišćenja bicikla u gradu.

Razvoj biciklističkih staza

Biciklističke staze

Staze, kao glavni elementi biciklističke infrastrukture, u Novom Sadu se planiraju još od šezdesetih i sedamdesetih godina prošlog veka. Od tada, sa manjim ili većim prekidima, one se grade duž glavnih novosadskih saobraćajnica – što je bio slučaj i tokom proteklih deset godina. Međutim, za razliku od ranijih godina, biciklističke staze su počele da se grade i duž manjih ulica. Takođe, usled sve učestalijih zahteva građana, znatna pažnja počinje da se posvećuje sanaciji i rekonstrukciji postojećih staza, kao i njihovom povezivanju. U vezi sa tim, sve češće počinju da se koriste različite mere regulacije saobraćaja, prvenstveno tamo gde prostor nije dovoljavo izgradnju zasebnih biciklističkih staza. Zbog toga su neke od jednosmernih ulica postale „prohodne” za bicikliste u oba smera, dok su neke prometne a uske saobraćajnice dobile iscrtane trake za kretanje biciklista. Pri gradnji novih staza ili tokom rekonstrukcije postojećih, takođe zahvaljujući učestalim pritužbama građana i biciklističkih udruženja, spuštanje visokih ivičnjaka na nivo kolovoza počinje sve češće da se praktikuje.

Biciklistička parkirališta

Od 2009. godine, grad je počeo da ulaže u gradnju biciklističkih parkirališta širom grada. Velika novina u odnosu na raniji period je uvođenje novih držača za bicikla, koji za razliku od pređašnjih omogućavaju građanima da adekvatno naslone i vežu svoje biciklove. Danas, mreža biciklističkih parkinga broji preko hiljadu držača raspoređenih na 81 lokaciju, a mnoge od tih lokacija su pokrivene i video nadzorom. Za postavljanje i održava-

nje biciklističkih parkirališta zaduženo je JKP „Parking Servis” Novi Sad.

„NS-bike” sistem za iznajmljivanje bicikala

U junu 2011. godine Novi Sad je dobio svoj prvi sistem za iznajmljivanje bicikala „NS-bike”. Ovaj sistem trenutno ima 14 stanica za iznajmljivanje bicikala, kojim takođe upravlja JKP „Parking servis” Novi Sad. Građani i posetioci Novog Sada iznajmljuju bicikla prevashodno za rekreaciju, razgledanje grada i razonodu, dok „NS-bike” radi samo u toku sezone (proleće-jesen). Prema nekim istraživanjima, da bi se novosadski sistem za iznajmljivanje bicikala potpuno razvio i počeo više koristiti za utilitarna putovanja, potrebno je instalirati preko 40 dodatnih stanica. Međutim, prepreku za ostvarenje tog cilja u doglednoj budućnosti predstavlja veoma skupa konstrukcija stanica. Zbog toga, osmišljavanje novog koncepta stanica za iznajmljivanje bicikala bi svakako moglo ubrzati proces tog razvoja.

Rezultat

Zahtevi udruženja građana, izgradnja nove i održavanje postojeće biciklističke infrastrukture i druge aktivnosti koje su se desile tokom proteklih deset godina rezultovale su višestrukim povećanjem udela korišćenja bicikla u raspodeli putovanja po osnovnim sredstvima – sa 2,5% u 2009. godini na 8,8% u 2017. godini. To je nesumnjivo veliki rezultat! Međutim, biciklistički saobraćaj u Novom Sadu je još veoma daleko od stanja u kojem bi trebao i mogao biti – a to je tema za neki od narednih brojeva ovog magazina. ■

